

Sagstuen hjulmakerverksted / Aksel Bråtens hjulmakerverksted

Flytting av hjulmakerverkstedet.

Bakgrunn

Hjulmakerverkstedet ble etablert i 1906, i den gamle bygningen som hadde vært garveri, ved Tangenelva. Det var i drift til høsten 1964.

Sønnen, Karl Bråten, som også var hjulmaker og arbeidet i verkstedet, la da ned driften.

Han bygget et hus ved boligen sin i Borgveien og flyttet maskiner og utstyr dit. Han tok så arbeid i kommunen og brukte verkstedet som hobbyverksted.

Enebakk kommune fikk brannvesenet til å brenne ned bygningen i 1968.

Etter Karls død i 1998 overtok kona. Karls søstersønn Egil Thoresen kjøpte eiendommen i 2004. I 2007 gav Egil hjulmakerverkstedets inventar, maskiner og utstyr til Enebakk kommune. Kommunen kjøpte tomten hvor hjulmakerverkstedet står i dag, og forpliktet seg til å skaffe ny plassering til verkstedet. Ved nytt bygg skulle inntekten av salget av tomten brukes på det nye bygget.

Etter mange møter og vurderinger, både administrativt og politisk ble det gjort vedtak om framtidig plassering i 2009: Hjulmakerverkstedet skal bygges der det opprinnelig sto ved Tangenelven. Enebakk Historielag var med i prosessen.

Det ble også inngått en driftsavtale mellom Enebakk kommune og Enebakk historielag i 2009.

Prosjekt flytting

Tidligere

I 2010 var det et samarbeidsmøte med Historielaget. Bla om flytting av Hjulmakerverkstedet

I 2011 ble det opprettet en prosjekteringsgruppe for flytting av hjulmakerverkstedet. Det var flere møter med prosjektering og om hvilke søknader og dispensasjoner som måtte til. I april 2011 ble det sendt inn søknad om dispensasjon fra byggeforbud i 100metersonen. Dette ble avslått av kommunen i mai, men ble innvilget 2 år senere.

Siste halvår 2011 ble det laget beskrivelse av bygget og kostnadsoverslag, arkitekt tegnet bygget og sendte inn nødvendige søknader inklusiv søknad om Rammetillatelse (27.12.2011).

Så ble det taust fra kommunen..... I mai 2013 etterlyste undertegnede status i saken og fikk et svarbrev som sa at alt var på skinner, men fortsatt taushet fra kommune. Muntlige henvendelser til kultur og teknisk bar ingen frukter.

2014

Enebakk Kommune fikk ny enhetsleder kultur og hun tok kontakt med Egil Thoresen, Svein Holm Kjelgård og undertegnende på ettervinteren. Vi viste fram hjulmakerverkstedet og tok en liten tur langs elva.

Vi var 28.05 på prosjektgruppemøte i kommunen med kultur og teknisk (som også hadde fått ny saksbehandler, igjen). Det som ble tatt opp var hjulmakerverkstedet og steinkistedammen. Det var tydelig at saksbehandler ikke var oppdatert i saken, så det mest konstruktive som skjedde var at noen kopier fra min perm ble overlevert saksbehandler. Nytt møte skal være om 14 dager, men tiden gikk. Etter forespørsel om nytt møte i august kom en e-post med oversikt på framdrift.

Hovedbudskapet var at de ventet på et brev fra NVE.

Det gikk noen rykter om at hjulmakerverkstedet skulle installeres i Frørenseriet. Det ble tatt kontakt med kultur, som ikke ville snakke med oss. Leder Marit Busengdal tok da kontakt med kultur og ba om et møte. Møtet ble holdt 29.10 Fra kommunen skulle saksbehandler, kommunalsjef for teknikk og samfunn, og enhetsleder for kultur møte. Det var bare enhetsleder for kultur som møtte.

Historielaget stilte med Marit, Kjell, Niels og undertegnede. Giver Egil Thoresen var også tilstede, (etter avtalen med kommunen v/ordfører da gaven ble gitt).

Kultur begynte med at de ikke kunne bygge ved elven og at de ventet på et brev fra NVE. Hun mente det var en god løsning å sette hjulmakerverkstedet i Frørenseriet. Det mente ikke vi.

Dokumenter i saken har vært mangelfullt, selv om undertegnede har vært på Servicetorget ved 2 anledninger og fått dokumenter ut fra kommunens arkiv.

Stor var min overraskelse på møtet da jeg fikk se disse dokumentene. Øverst i bunken lå brev, datert 30.07.2013, fra Enebakk kommune til arkitekter: Dispensasjon fra reguleringsbestemmelser Tangenelva, Rammetillatelse for oppføring av Hjulmakerverkstedet.

Det dokumentet hadde ikke kultur sett og visste heller ikke hva det betydde.

Rammetillatelse er godkjennelse av byggesak slik den er omsøkt.

For å begynne å bygge må entreprenør sende inn søknad om igangsettelsestillatelse. Slike søknader blir automatisk godkjent hvis entreprenøren blir godkjent og søknadene samsvarer.

Der står saken i dag. Det skulle vært et møte 08.01.2015, men det ble avlyst.

2015

Det har ikke vært noe møte eller framdrift i flytteprosjektet i år. Vi fikk en e-post om at det var tilsatt en prosjektleder for Tangenelva og flytting av hjulmakerverkstedet. Tillyst møte 08.01. ble avlyst.

Muntlig henvendelse fikk til svar at kommunen ikke hadde kapasitet til noe nå, men at de skulle ta tak i det på våren 2016.

Ny «Steinkistedam» med gangbru er bygget ferdig. Dette ble ikke sett i sammenheng med Hjulmakerverkstedet.

Kulturdagene 2015

Åpent hjulmakerverksted 02.09.

Som en del av Kulturdagene 2015 ble det åpent for omvisning og demonstrasjon i verkstedet om kvelden 02.09. Det ble fortalt om hjulet, hva verkstedet hadde laget ellers og viste fram maskiner og håndverktøy og hva de ble brukt til. Tilslutt ble verkstedet delt i 2 med tau og maskinene startet. Ca 15 personer var innom denne kvelden.

Egil Holstad

Den kulturelle skolesekken.

Tangenelva og Hjulmakerverkstedet

Historielaget, Kulturkontoret og Ytre Enebakk skole ble enige om å utsette vandring langs Tangenelva og omvisning på Hjulmakerverkstedet til våren 2016. Det pågikk graving og legging av ny vannledning og kloakkledning langs elva så det var ufremkommelig å gå der.

Kulturkontoret kommer med forslag til nytt tidspunkt.

Egil Holstad